

سرمقاله: به بهانه یکم آبان روز آمار و برنامه ریزی

علم آمار، دانش بکارگیری داده‌های تجربی برای تولید بهترین اطلاعات است. امروزه وقتی در جامعه سخن از آمار می‌شود بدون توجه به دانش بودن آمار و فرمول‌های پیچیده علمی آن حوزه، ذهن‌ها متوجه ارقام و شاخص‌های رقمی اطلاعات در محورهای مختلف فعالیت‌های موجود می‌شود. البته این نکته را نباید منفی تلقی کرد، بلکه لازم است در این زمینه به نحوی فرهنگ سازی شود که توجه افکار عمومی علاوه بر جلب شدن به آمار رقم‌های کمی، به «آمارهای کیفی» شامل رویکردهای اساسی و میزان تحقق سیاست‌های کلان و برنامه‌های اعلامی نیز جلب شود. آمار کمی در زمینه‌های مختلف تنها قدم‌های اولیه برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ها محسوب می‌شود. شاخص‌سازی از ارقام آماری باید یکی از فعالیت‌های مستمر بخش‌های آمار و برنامه‌ریزی دستگاه‌های اجرایی باشد و برنامه‌ها و گزارش‌های عملکرد از اجرای آنها براساس شاخص‌های احصاء شده مورد نقد و بررسی قرار گیرد. شاخص‌ها، آمار و اطلاعات ابزار سنجش عملکرد بخش‌های مختلف توسعه است که متأسفانه هنوز نتوانسته است جایگاه حقیقی خود را بدست آورد. باور به برنامه‌ریزی و رسیدن به اهداف سند چشم‌انداز سال ۱۴۰۴ کشور کمک می‌کند تا ادبیات به کارگیری آمار و شاخص‌ها بعنوان سنج‌های میزان فعالیت و حرکت در مسیر پیشرفت در جامعه نهادینه شود و به زبان عمومی مکالمات میان بخش‌های توسعه و مدیران آن‌ها تبدیل شود. بیشتر مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی استان با زبان آمار و شاخص سخن نمی‌گویند. استفاده از آمار و ارقام و شاخص‌ها در گزارش‌ها و سخنرانی‌ها ضمن ارتقای سطح سواد سلامت جامعه، باعث درک صحیح جامعه از وضعیت موجود سلامت شده، راه را برای مشارکت حداکثری مردم در سلامت خودشان هموار خواهد کرد.

مقاله: برنامه ریزی استراتژیک

پيچيدگي روز افزون فعاليتها و محيط شديدآ در حال تغيير و تلاطم باعث گرديده است تا ديگر برنامه ريزي به شكل سنتي قادر به حل مشكلات مديران سازمان نشود، لذا بهره‌گيري از برنامه ريزي استراتژيك به عنوان يك ضرورت در سازمان‌ها مطرح است.

استراتژي مجموعه‌اي از اهداف اصلي و سياست‌ها و برنامه‌هاي كلي به منظور نيل به اهداف است به گونه‌اي که قادر به تبیین این موضوعات باشد که در چه کسب و کاری و چه نوع سازمانی فعالیت می‌کنیم و یا می‌خواهیم فعالیت نماییم. فرای و استونر معتقدند برنامه ریزی استراتژیک ابزار مدیریتی توانمندی است که برای کمک به شرکت‌های کوچک طراحی می‌شود تا خود را به صورت رقابتی با تغییرات پیش‌بینی شده محیط تطبیق دهند.

برنامه ریزی استراتژیک بیشترین نقش و تاثیر را در اثر بخشی مدیریت استراتژیک دارد و در حقیقت بدون یک برنامه استراتژیک دقیق، هیچ گونه تناسبی بین تلاش‌های صرف شده و اهداف تحقق یافته وجود نخواهد داشت. فرای و استونر معتقدند برنامه ریزی

استراتژیک در برگیرنده سه مرحله می‌شود:

- ۱- تدوین استراتژی ۲- اجرای استراتژی
- ۳- ارزیابی استراتژی

اهداف برنامه ریزی استراتژیک عبارتند از:

- ۱- مشخص نمودن فلسفه وجودی سازمان
  - ۲- تعیین آمال و آرزوها ۳- شناخت و آگاهی نسبت به توانایی‌ها ضعف‌ها ۴- شناخت محیط پیرامونی ۵- شفاف نمودن مقصد و هدف ۶- تعیین جهت و اولویت‌ها ۷- ارائه چارچوبی برای سیاستها و تصمیم‌ها ۸- کمک به تخصیص منابع و استفاده اثر بخش از آنها
  - ۹- توجه به محدودیت‌ها
- سطوح برنامه ریزی استراتژیک:

- ۱- برنامه ریزی استراتژیک در سطح سازمان
- برنامه ریزی استراتژیک در سطح سازمان عبارت است از فرآیند تعریف مشخصه‌های کلی و مقصود سازمان، و فعالیت‌هایی که در آن وارد خواهد شد و یا آن را ترک خواهد کرد و چگونگی تخصیص منابع سازمان به آن فعالیت‌ها برنامه ریزان سطح سازمان در صدد پاسخ به سوالاتی از این دست هستند که مقاصد سازمان کدامند سازمان چگونه تصویر می‌شود؟

فعالیت یا فعالیت‌های سازمان کدامند؟ چگونه می‌توان منابع سازمان را به بهترین طریق به کار گرفت تا اهداف سازمان تحقق یابد؟

۲- برنامه استراتژیک در سطح واحدهای سازمان برای سهولت کار مدیریت سازمان‌های بزرگ معمولاً چنین سازمان‌هایی را به واحدهای تجاری استراتژیک تقسیم می‌نمایند یک واحد سازمانی استراتژیک بخشی از سازمان اصلی است که به صورت مستقل نیازمند برنامه استراتژیک است.

۳- برنامه ریزی استراتژیک در سطح وظیفه یا عملیاتی

برنامه ریزی استراتژیک در سطح عملیاتی عبارت است فرایند تعیین سیاست‌ها و روشها برای فعالیتهای نسبتاً محدود سازمان که نقش حساسی در موفقیت سازمان دارند. برنامه ریزی استراتژیک به نظارت و هدایت روزمره امور توجه ندارند بلکه متضمن هدایت و راهنمایی‌های بلند مدت و عمومی است. برنامه ریزی استراتژیک به سازمان کمک می‌کند تا جهت‌گیری آینده را مشخص نماید، تصمیمات امروز را در پرتو پی آمدهای آینده اتخاذ نمایند، عملکرد سازمانی را بهبود بخشند.

گزارش فعالیت های استانی

چهارمین جلسه شورای پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه های اجرایی استان در ۲۴ شهریور ماه با حضور ۲۵ نفر از پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه های اجرایی، جناب آقای قاسمی رئیس سازمان آموزش و پرورش و جناب آقای صادقی معاون محترم تربیت بدنی آموزش و پرورش راس ساعت مقرر در سالن کنفرانس سازمان آموزش و پرورش برگزار شد. جناب آقای قاسمی به بیان نقش بنیادین آموزش و پرورش در ارتقای سلامت جامعه اشاره فرمودند. سپس آقای صادقی و آقای طاهرخانی مشاور سلامت آموزش و پرورش، گزارشی از اجرای پروژه های سلامت محور آموزش و پرورش ارائه نمودند و به سوالات مرتبط با پروژه های اجرا شده، پاسخ دادند. در ادامه به برخی از مصوبات جلسه اشاره می شود:

۱- مصوب شد دستگاه های اجرایی در صورت تمایل، برنامه های سلامت محور خود را برای اجرای مشترک با آموزش و پرورش جهت بررسی به این اداره کل ارسال نمایند.

۲- مقرر گردید گزارش اجرای پروژه های سلامت محور دستگاه های اجرایی در سال ۹۲ از طریق دبیرخانه سیاستگذاری سلامت برای استاندار محترم و معاون سیاسی- امنیتی استانداری ارسال گردد.

شورای پیام رسان

پنج پیام آماده شده در نشست شورا، پیام هایی با محتوای پیشگیری از بروز مسمومیت ناشی از دارو ها با رویکرد مسمومیت در اطفال جهت طراحی ارسال شده که پس از آماده شدن طرح، اطلاع رسانی خواهد شد.

خانه مشارکت مردم در سلامت

نخستین نمایشگاه سلامت، فرهنگ و کتاب با اهداف ارتقای، آگاهی، تغییر نگرش و رفتار بخصوص در زمینه سلامت با مشارکت فعال معاونت بهداشتی و کلیه ادارات و سازمانها از مورخ ۲۴ لغایت ۳۰ مهرماه در مکان سعدالسلطنه برگزار می شود.

فعالیت های سلامت محور شهرستان ها

جلسه شورای سلامت شهرستان آبیگ مورخ ۹۳/۷/۲، با حضور روسای ادارات و فرماندار محترم شهرستان با موضوع طرح تحول نظام سلامت برگزار گردید. در این جلسه خانم شریف کاظمی مسئول دبیرخانه شورای سلامت شهرستان آبیگ از مهمترین اهداف نظام سلامت در طرح تحول سلامت را رایگان بودن زایمان طبیعی در بیمارستانهای دولتی سراسر کشور دانست و اهمیت این موضوع را تشویق جامعه به انجام زایمان طبیعی بیان کردند. در این جلسه همچنین در خصوص افزایش جذب پزشک در مناطق محروم و افزایش حقوق پزشکان در طرح پزشک خانواده در مناطق روستایی و محروم شهرستان صحبت شد. دکتر بروودی مدیریت شبکه بهداشت و درمان شهرستان آبیگ در مورد اهمیت تجهیز مراکز بهداشتی درمانی در طرح تحول سلامت و اجرای برنامه خود مراقبتی و اصلاح سبک زندگی بویژه کنترل بیماریهای غیرواگیر به عنوان یکی از الویت های طرح تحول نظام سلامت در مراکز بهداشتی درمانی توضیحاتی ارائه کردند.

طرح مساله و جلب حمایت استانی

از روسای محترم کار گروه های تخصصی

۱- امور زیربنایی

۲- پژوهش، فن آوری و تحول اداری

۳- آمایش سرزمین، محیط زیست و توسعه پایدار

۴- اقتصادی و اشتغال

۵- درآمد ها و تجهیز منابع انسانی

۶- امور اجتماعی، فرهنگی و خانواده از کارگروه های تخصصی ذیل شورای برنامه ریزی استان تقاضا دارد سلامت را جزء اولویت های نخست خود قرار داده و چالش های سلامت مرتبط با حیطه اختیارات کارگروه های خود را جهت بررسی و تصمیم گیری در دستور کار قرار دهند و یک نسخه از مصوبات را به دبیرخانه کارگروه سلامت و امنیت غذایی ارسال فرمایند.

واژگان سلامت؛

ارزشیابی ارتقای سلامت

Health Promotion Evaluation

عبارت است از ارزیابی میزان دستیابی به نتایج با ارزش.

عنصر اصلی ارزشیابی ارتقای سلامت، میزان توانمند سازی افراد یا جوامع از طریق فعالیتهای ارتقای سلامت است به گونه ای که سلامت خود را تحت نظارت و کنترل خویش داشته باشند.

پیام مدیریت موثر

ارزشمندترین سرمایه شما وقت شماست.

تشکر و قدردانی

دبیرخانه سیاستگذاری سلامت مراتب تقدیر و تشکر خود را از پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه های اجرایی استان، ادارت کل استانداری و فرمانداری ها به لحاظ پیگیری های مستمر در اجرایی شدن تفاهم نامه اجرای پروژه های سلامت محور در سال ۱۳۹۲ و تهیه گزارش این پروژه ها اعلام می دارد.

زیر نظر دکتر منوچهر مهram رییس دانشگاه علوم

پزشکی قزوین

شورای نویسندگان: دکتر سید سعیداسکویی، مهندس عزیزخانی، حبیب اله انصاریان، سیده فاطمه میری، غلامحسین شعبانی قاضی کلاهی، مهندس محسن نوری، پرستو کاظم لو، زهرا کشاورز قاسمی

مشاور: دکتر بهزاد دماری، متخصص پزشکی اجتماعی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

آدرس سایت دبیرخانه:

<http://hpu.qums.ac.ir>

۳۳۶۳۸۷۲۳

تلفن:

این بیک صرفاً برای اطلاع رسانی به مخاطبان دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان، شامل مدیران، میانجیان مشارکت مردم، اعضای هیأت علمی و کارشناسان دانشگاه-ها و دستگاه ها در پهنه استانی است و اقتباس از آن با ذکر منبع بلامانع است.

با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در تدوین بهتر این بیکه یاری نمایید.